

Nr 140.

Av herr Herou m. fl., om anslaget till ackordslån och stödlån åt jordbrukare.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 24 har föreslagits ett extra reservationsanslag av 8,000,000 kronor till ackordslån och stödlån åt jordbrukare. Den sålunda föreslagna summan är alltför otillräcklig för ändamålet.

Behovet av stödåtgärder i denna form framgår av centralnämndens rapport om att de för 1933 inkomna låneansökningarna avsåge ett belopp av 25 miljoner kronor på ej mindre än något över 40,000 låneansökningar. Av dessa ansåg lånenämnderna ansökningar för ett belopp av 16.7 miljoner kronor förtjänta av bifall.

Med varje år, som krisförhållanden försvagar jordbrukarens ekonomi, kommer allt flera jordbrukare i en förtvivlad ställning; möjligheterna för massor av dem att klara sina ofrånkomliga utgiftsposter såsom skatter, skuldräntor m. m. bliver allt mindre.

Departementschefen understryker kraftigt att de »belopp, som riksdagen anvisat för ändamålet, varit otillräckliga», men stannat »i nuvarande statsfinansiella läge» för ett belopp av högst 8,000,000 kronor.

År 1932 anvisade riksdagen 15,000,000 kronor. Från socialdemokratiskt och kommunistiskt håll ansågs denna summa då alltför liten. Från dessa håll röstade man för 21 miljoner kronor. Den nuvarande departementschefen framhöll i en liten skrift (»Jordbruket och krisen») att det mången gång skulle inträffa att en jordbrukare i stort trångmål skulle bli utan hjälp och att ansvaret härför faller »på de borgerliga partier, som, för att slippa höja skatterna för de mera bärkraftiga medborgarna och för att undgå nedsättningen i militärutgifterna, vägrat anvisa tillräckliga medel».

I de hjälpbehövandes intresse får man hoppas att dylikt ställningstagande icke skall åt ännu ett parti medföra ansvarsställning för bristande intresse åt fattiga jordbrukare på grund av ökat intresse för militära anslag.

Vid 1933 års riksdag beviljades på förslag av den nuvarande regeringen 10 miljoner kronor. Lånenämnderna hade då begärt något över 18 miljoner kronor hos centralnämnden, under det att ansökningar inkommit avseende lånebelopp på 28 miljoner kronor. Vår grupp yrkade med stöd av förhållandena på ett anslag av 21 miljoner kronor.

Stödlån komma givetvis till effektivaste hjälp då de beviljas enligt grunder, där återbetalning icke behöver ske. Önskvärt vore om området för arbetsuppgifter, vars fullgörande befriar från återbetalning av lån,

kunde vidgas till att gälla för utförande av reparationer å åbyggnader eller andra liknande förbättringsarbeten å fastigheten.

I åtskilliga fall borde maximibeloppets storlek för stödlån kunna höjas åtminstone till 1,000 kronor.

Vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för utlämnande av ackords- och stödlån åt jordbrukare samt för bestridande av med låneverksamheten förenade kostnader för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000,000 kronor; samt

att för utlämnande av lån skall gälla de bestämmelser, som av departementschefen föreslagits, dock med den ändring att maximibeloppet för stödlån må höjas till 1,000 kronor samt att som förbättringsarbete, vilket räknas som avbetalning av lån, må jämväl medräknas reparation av åbyggnader.

Stockholm den 20 januari 1934.

Viktor Herou.

K. Kilbom.

Edoff Andersson.

Nils Flyg.

Aug. Spångberg.

Verner Karlsson.